

מדינת ישראל

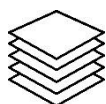
משרד מבקר המדינה
ונציב תלונות הציבור

נוהל בדבר יישום הוראות החוק לעידוד טוהר המידות בשירות הציבור, התשנ"ב- 1992, במשרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

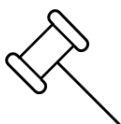
ספטמבר 2024

[נספחים](#)

[מהדורות](#)

[אחריות
ותחולה](#)

[הנחיות
הנוהל](#)

[הגדרות](#)

[בסיס חוקי
ונורמטיבי](#)

[מטרות](#)

[כללי](#)

הנוהל נכתב מטעמי נוחות בלשון זכר, אך הוא חל על נשים וגברים כאחד.

נוהל בדבר יישום הוראות החוק לעידוד טוהר המידות בשירות הציבור, התשנ"ב-1992, במשרד

1. כללי

1.1. בשנת 1992 נחקק החוק לעידוד טוהר המידות בשירות הציבור, התשנ"ב-1992 (להלן - החוק לעידוד טוהר המידות), ובו נקבע, בין היתר, כי עובד ציבור המתלונן "בתום לב ועל פי נהלים תקינים, על מעשה שחיתות או על פגיעה אחרת בטוהר המידות שבוצעו במקום עבודתו" לפני הממונה עליו, לפני מבקר הפנים בגוף שבו הוא מועסק או לפני גוף בודק ונמצאה תלונתו מבוססת, יהיה זכאי לתעודה הכוללת את "ממצאי הבדיקה או תוצאותיה"¹ (להלן - תעודת ממצאים).

תכלית החוק לעידוד טוהר המידות היא "לעודד עובדי ציבור לגלות מאמץ ותשומת לב לעקירת מעשי שחיתות או חריגות חמורות אחרות הפוגעות בטוהר המידות בשירות הציבור"².

1.2. על פי החוק לעידוד טוהר המידות והתקנות לעידוד טוהר המידות בשירות הציבור, התשנ"ד-1994 (להלן - התקנות), מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור הוא גוף בודק³, ו"תלונה שמבקר המדינה מצא אותה מוצדקת לפי הוראות חוק מבקר המדינה" תיחשב לתלונה מבוססת⁴.

1.3. עוד נקבע בחוק לעידוד טוהר המידות, כי "עם הגשת התלונה" יש להודיע למוסר המידע "על זכותו לקבל תעודת ממצאים אם תלונתו תימצא מבוססת"⁵.

1.4. על פי החוק לעידוד טוהר המידות, אם מקבל המידע מעביר את התלונה לגוף אחר, המוסמך על פי דין לקבוע אם לנקוט הליכים פליליים או משמעתיים בעניין התלונה, ימסור מי שעומד בראש גוף זה את תעודת הממצאים⁶.

¹ סעיף 2(א) לחוק לעידוד טוהר המידות.

² דברי ההסבר להצעת החוק לעידוד טוהר המידות, הצ"ח 2114 (תשנ"ב), עמ' 221.

³ לפי ההגדרה "גוף בודק" בסעיף 1 לחוק לעידוד טוהר המידות.

⁴ פסקה (4) להגדרה "תלונה מבוססת" בתקנה 1 לתקנות.

⁵ סעיף 2(ג) לחוק לעידוד טוהר המידות.

⁶ סעיף 2(ב) לחוק לעידוד טוהר המידות.

2. מטרת הנוהל

- 2.1. לקבוע הוראות ליישום הוראות החוק לעידוד טוהר המידות והתקנות בנוגע למאפיינים הייחודיים של משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור (להלן - המשרד), כדלקמן:
- 2.1.1 הסדרת הוראות הנוגעות לאופן טיפולו של המשרד בתלונות של עובדי ציבור שהוראות החוק לעידוד טוהר המידות חלות עליהן.
- 2.1.2 הסדרת הטיפול והמעקב בעניינם של דיווחים שהמשרד אמור לקבל מראשי גופים שהחוק לעידוד טוהר המידות חל על התלונות שהוגשו אליהם.
- 2.1.3 הסדרת אופן הטיפול בבקשות להמלצות למתן תעודות הוקרה מכוח החוק לעידוד טוהר המידות.
- 2.2. הוראות נוהל זה לא נועדו לגרוע מהוראות הדין או לסתור אותן, אלא להתאים אותן לאופי של משרד מבקר המדינה ושל העבודה בו.

3. הבסיס החוקי והנורמטיבי לנוהל

- 3.1. חוק לעידוד טוהר המידות בשירות הציבור, התשנ"ב-1992.
- 3.2. תקנות לעידוד טוהר המידות בשירות הציבור, התשנ"ד-1994.
- 3.3. חוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב] (להלן - חוק מבקר המדינה).
- 3.4. נוהל טיפול בפניות הציבור למשרד.

4. הגדרות

- "עובד ציבור" - עובד של גוף מבוקר כמשמעו בחוק מבקר המדינה, או עובד שניתן להגדירו "עובד ציבור" בהתאם למונח שבחוק העונשין, התשל"ז-1977.
- "תלונת עובד ציבור" - תלונת עובד ציבור שהוגשה למשרד בתום לב ועל פי נהלים תקינים אשר נסבה על מעשה שחיתות או על פגיעה אחרת בטוהר המידות שבוצעו במקום עבודתו.
- "תלונה מבוססת" - תלונה שהוגשה למשרד שהתקיימו בה תנאים אלה:
- א. תלונה של עובד בגוף מבוקר שעניינה מעשה שחיתות או פגיעה אחרת בטוהר המידות שבוצעו במקום עבודתו של העובד.
- ב. התלונה הוגשה בתום לב ועל פי נהלים תקינים.
- ג. מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור מצא אותה מוצדקת, ולו בחלקה.
- "תעודת ממצאים" - תעודה שניתנת לעובד שתלונתו נמצאה מבוססת.

5. הנחיות הנוהל

5.1 תלונת עובד ציבור שהוגשה לנציבות תלונות הציבור

5.1.1 התקבלה בנציבות תלונות הציבור תלונת עובד ציבור שנכללת בגדרי סמכותה של

הנציבות כאמור בהוראות הפרק השביעי לחוק מבקר המדינה, לאמור תלונה על מעשה שחיתות או על מעשה שיש בו פגיעה בטוהר המידות שפגעו בעובד הציבור במישרין (למשל תלונה של מתמודד במכרז שהוא עובד ציבור על "מכרז תפור"), ישלח מנהל האגף הרלוונטי או מי מטעמו הודעה על כך למנהל נציבות תלונות הציבור, ובכפוף לאישורה ישלח למתלונן מכתב בצירוף טופס 1 (נספח א' לנוהל). מנהל האגף יוסיף לטבלת "מילות הרוחב" את המילים "טוהר מידות", כדי לאפשר איתור ממוחשב של תלונות אלה.

5.1.2 אם בתום הבירור נמצא כי התלונה מבוססת, יועבר הדוח המסכם לאישור של מנהל נציבות תלונות הציבור או של מי מטעמו, ובכפוף למתן האישור ישלח למתלונן מכתב בחתימתו של מנהל נציבות תלונות הציבור המסכם את ממצאי הבירור ובו יצוין כי מכתב זה הוא תעודת ממצאים. עדכון בדבר תעודת הממצאים ישלח למבקר המדינה ונציב תלונות הציבור וליועץ המשפטי לנציב. נוסף על כך, העתק של המכתב ישלח גם למבקר הפנימי של הגוף שהתלונה נוגעת לו.

5.1.3 אם תלונת עובד הציבור אינה נכללת בגדרי סמכותה של הנציבות, יעביר מנהל נציבות תלונות הציבור את התלונה למנהל החטיבה הרלוונטי שהגוף שעליו הוגשה התלונה נמצא בתחום אחריותו. על תלונה כאמור יחולו הוראות סעיף 5.2 להלן.

5.2 תלונת עובד ציבור שהתקבלה או הומצאה לביקורת המדינה

5.2.1 תלונת עובד ציבור שהיא בגדר "פניית הציבור למשרד מבקר המדינה"

5.2.1.1 על תלונת עובד ציבור שהיא פניית הציבור למשרד מבקר המדינה יחולו הוראות נוהל זה בנוסף על הוראות נוהל טיפול בפניות הציבור למשרד מבקר המדינה.

5.2.1.2 אם עיון בפניית הציבור למשרד מבקר המדינה מעלה כי ניתן להגדירה "תלונת עובד ציבור", ישלח רכז פניות הציבור בלשכת מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור למגיש התלונה הן את אישור הקבלה הנשלח לפונים דרך שגרה כאמור בנוהל טיפול בפניות הציבור למשרד מבקר המדינה והן את טופס 1.

5.2.1.3 הוחלט כי ביקורת המדינה תבדוק את תלונת עובד הציבור ונמצאה התלונה מבוססת תימסר לפונה תעודת ממצאים בנוסח המצ"ב כנספח ב', הנושאת את חתימתו של מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור, אלא אם כן לא מילא עובד הציבור את הפרטים המפורטים בטופס 1 או אם הודיע שאינו מעוניין לקבל תעודת ממצאים. העתק המכתב יועבר למבקר הפנימי של הגוף שהתלונה נוגעת לו (בכפוף לכך שהמתלון הסכים להעברת פרטיו למבקר הפנימי), למנהל החטיבה הרלוונטי וכן ליועץ המשפטי לנציב תלונות הציבור.

5.2.2 תלונת עובד הציבור המתקבלת במהלך ביצוע מטלת ביקורת בגוף מבוקר

5.2.2.1 נבדקה תלונת עובד הציבור במסגרת מטלה קיימת בתוכנית העבודה ופורסם דוח הכולל קביעות עובדתיות המאששות את העובדה שמדובר בתלונה מבוססת, יישלח למתלון העתק של דוח הביקורת ומכתב בחתימת מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור שיצוין בו כי הדוח הוא תעודת ממצאים, אלא אם כן לא מילא עובד הציבור את הפרטים המפורטים בטופס 1 או הודיע שאינו מעוניין לקבל תעודת ממצאים.

5.2.2.2 העתק של המכתב יועבר למבקר הפנימי של הגוף שהתלונה נוגעת לו (בכפוף לכך שהמתלון הסכים להעברת פרטיו למבקר הפנימי), למנהל החטיבה הרלוונטי וליועץ המשפטי לנציב תלונות הציבור.

5.2.2.3 מובהר כי אם עובד הציבור שלח את התלונה ובד בבד פנה לנציבות תלונות הציבור בבקשה לקבל צו הגנה מכוח סעיף 45ג לחוק מבקר המדינה, יישלח העתק של תעודת הממצאים למברר התלונה ולמנהל אגף ב' בנציבות תלונות הציבור.

5.3 המעקב אחר דיווח על תלונות ועל תעודת הממצאים

5.3.1 לפי סעיף 3(א) לחוק לעידוד טוהר המידות, לא יאוחר מל' בתשרי מדי שנה ימסור מי שעומד בראש גוף שהחוק לעידוד טוהר המידות חל עליו, שהוגשו או הועברו לו תלונות עובדי ציבור, דיווח לנציב תלונות הציבור על תלונות אלו ועל תעודות ממצאים שמסר.

5.3.2 בט"ו בשבט מדי שנה מגיש מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור דין וחשבון לכנסת הכולל ריכוז של הדיווחים שמסרו לו ראשי הגופים שהחוק לעידוד טוהר המידות חל עליהם. כמו כן נכלל בדיווח וחשבון גם דיווח על תעודות ממצאים שנתן מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור.

5.3.3 בד"ן החשבון כאמור לעיל לא יכלל מידע המפורט בתעודת הממצאים אם הודיע המתלונן שאינו מעוניין בכך או אם מדובר במידע שאין לגלותו בשל עילה מן העילות המנויות בסעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998.

5.3.4 כחודש לפני לפני ט"ו בשבט יפנה היועץ המשפטי לנציב תלונות הציבור אל לשכת מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור ואל מנהלי חטיבות הביקורת בבקשה לקבל עדכון על דיווחים שהתקבלו אצלם כמפורט בסעיף 5.2. תשובה לבקשה זו תימסר בהקדם.

5.4 הטיפול בבקשה למתן המלצה לתעודת הוקרה

5.4.1 לפי סעיף 5(ב) לחוק לעידוד טוהר המידות, מדי שנה יפנה שר המשפטים לנציב תלונות הציבור בבקשה להמליץ על מועמדים לקבלת תעודות הוקרה.

5.4.2 הגיש שר המשפטים בקשה כאמור, יבחר נציב תלונות הציבור על מי מבין האנשים שקיבלו תעודת ממצאים ימליץ כראוי לתעודת הוקרה. בהמלצה יפורטו הנסיבות המיוחדות המצדיקות את הענקת תעודת ההוקרה. מתן המלצה על הענקת תעודת הוקרה מותנה בכך שעובד הציבור מעוניין בקבלתה.

6. אחריות ותחולה

- 6.1. נוהל זה יהיה תקף החל מיום פרסומו.
- 6.2. תחולת הנוהל היא עם פרסומו.
- 6.3. הוראות נוהל זה מחליפות כל הוראות קודמות שניתנו בעניין - בנוהל, בהנחיה, בחוזר או בכל מסמך אחר - ובאות במקומן.

7. טבלת השינויים שבוצעו בנוהל

מספר המהדורה	תאריך השינוי	הסעיפים המושפעים	תיאור השינוי והנימוקים
1	דצמבר 2020	כל הסעיפים	עדכון כל הנוהל
2	ספטמבר 2024	כל הסעיפים סעיף 5.2	התאמה לתבנית נהלים משרדית נוהל טיפול בפניות הציבור למשרד

חתימת המנכ"ל:

ישי וקנין,
משרד מבקר המדינה
ונציב תלונות הציבור

נספח א':

תאריך: _____

לכבוד:

הנדון : תלונתך מ...על....

אבקש להודיעך כי החוק לעידוד טוהר המידות בשירות הציבור, התשנ"ב-1992 (להלן - החוק), קובע כי אתה זכאי לקבלת תעודת ממצאים אם התלונה שבנדון תימצא מבוססת.

אם אתה מעוניין בקבלת תעודת ממצאים, נבקשך למלא את הפרטים האלה:

שם מלא :

כתובת למשלוח תעודת הממצאים:

למען הסדר הטוב נציין כי על פי הוראות החוק, העתק של תעודת הממצאים מועבר למבקר הפנימי של הגוף שעליו נסבה התלונה.

נא סמן אחת האפשרויות –

_____ מסכים להעברת הממצאים לידיעת המבקר הפנימי של הגוף.

_____ לא מסכים להעברת הממצאים לידיעת המבקר הפנימי של הגוף.

תאריך _____

חתימה _____

נספח ב':

לכבוד:

הנדון : תלונת מ....על.....

אני מאשר בזה כי ביוםהגשת תלונה על (פירוט תמציתי של נושא התלונה + ציון שם הגוף שעליו נסבה התלונה).

בחנתי את הטענות ומצאתי כי תלונתך מבוססת, שכן (תיאור תמציתי של ממצאי הבדיקה).

מכתב זה הוא תעודת ממצאים כהגדרתה בחוק לעידוד טוהר המידות בשירות הציבור, התשנ"ב-1992.

מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור